
2003-3-RE

CAUSA 2003-3-RE

Número de registre: 161-2003. Recurs d'empara

AUTE DEL 9 DE MAIG DEL 2003

BOPA núm. 40, del 14 de maig del 2003

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional el 21 de març del 2003 per la representació processal del Sr. Albert Charles Jean Paul Warnant mitjançant el qual interposa recurs d'empara contra l'aute del 26 de febrer del 2003, dictat per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per haver-se produït una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció i del dret a un procés degut, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i atès que sol·licita al Tribunal Constitucional que dicti sentència "anul·lant l'Aute del Tribunal Superior per quant el judici civil ha de prosseguir contra totes les persones i tots els procediments altres que el resolt pel Tribunal de Corts en la sentència de data 9 de juliol del 2001, és a dir: la condemna pecuniària del Sr. T.M.M.";

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vista la Llei transitòria de procediments judicials, especialment l'article 18 bis 3;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal del 9 d'abril del 2003;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Miguel Ángel Aparicio Pérez;

Antecedents

Primer

El 18 de febrer de 1998, el Sr. Albert Charles Jean Paul Warnant va presentar demanda civil contra les Sres. N.N.A., M.I.A.N. i C.R.P., contra els Srs. A.A.N., T.M.M. i S.B.B. i contra una entitat bancària, sol·licitant l'anul·lació de la venda de l'apartament que havia heretat de la seva mare o, alternativament, la condemna dels demandats al pagament de 53.189,57 € més els interessos legals.

El Sr. Albert Charles Jean Paul Warnant també va interposar querella criminal contra la Sra. C.R.P. i el Sr. S.B.B. per uns presumptes delictes d'estafa i d'intrusisme professional, i mitjançant aute del 8 d'abril de 1998, el Tribunal de Batlles, Secció Civil, acordava la paralització dels autes del judici civil fins a la resolució pel tribunal competent de l'acció penal.

La causa penal va ser acumulada amb els autes d'una querella criminal introduïda pels germans A.N. contra el Sr. T.M.M. i la Sra. I.M.S. per uns presumptes delictes majors d'apropiació indeguda, d'estafa i contra l'economia.

Segon

Mitjançant aute del 10 de desembre de 1999, el Tribunal de Corts va deixar fora de la causa penal la Sra. C.R.P. i el Sr. S.B.B. El 9 de juliol del 2001 va dictar sentència condemnant el Sr. T.M.M., com a responsable penalment d'un delicte major d'estafa, a la pena d'un any de presó condicional, al pagament de les despeses processals causades i, en concepte de responsabilitat civil, a indemnitzar el Sr. Albert Charles Jean Paul Warnant amb la quantitat de 53.189,57 € més els interessos legals a comptar del 3 de desembre de 1996, i a les Sres. N.N.A., M.I.A.N. i al Sr. A.A.N., conjuntament amb la quantitat de 6.010,12 € més els interessos legals.

Tercer

El 17 de juliol del 2002, la Secció Civil del Tribunal de Batlles va dictar, en mèrits del principi de primacia del dret penal sobre el dret civil, aute d'arxivament de la causa civil ja que el Tribunal de Corts, amb la sentència del 9 de juliol del 2001, s'havia pronunciat sobre la responsabilitat civil.

Quart

La representació processal del Sr. Albert Charles Jean Paul Warnant va presentar recurs d'apel·lació contra aquest aute i, el 26 de febrer del 2003, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia el va desestimar per considerar que la petició de condemna alternativa havia quedat satisfeta per la decisió de la sentència dictada el 9 de juliol del 2001 pel Tribunal de Corts.

Cinquè

El 21 de març del 2003, la representació processal del Sr. Albert Charles Jean Paul Warnant va presentar un recurs d'empara contra l'aute del 26 de febrer del 2003, dictat per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia.

En el seu escrit, la representació processal del recurrent al·lega que ha esgotat la via jurisdiccional ordinària i que davant el Tribunal Superior de Justícia va invocar la vulneració dels drets constitucionals a la jurisdicció i a un procés degut i, per consegüent, que la via oberta "no és la de l'article 18 bis de la Llei transitòria de procediments judicials, sinó la via del recurs d'empara de l'article 94 (modificat) de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional".

També manifesta que "D'una banda, Warnant demanava en la causa civil uns pronunciaments que no han estat de cap manera ni directa ni indirectament fallats per la jurisdicció penal en la vessant civil; i d'altra banda, uns pronunciaments que han estat en part fallats per la jurisdicció penal –en la vessant civil– solament pel que fa a uns dels demandats civils, però no als demés als que es demandava solidàriament". I afegeix que la "vulneració dels drets constitucionals denunciada, el dret a la jurisdicció, és a dir que la Justícia no tanqui la via tot just encetada per demanda en la que han

de ser jutjades les accions deduïdes contra 7 persones, persisteix després d'haver estat denunciada davant el Tribunal Superior, el qual rebutja el nostre recurs amb incongruència derivada de la deficient lectura del pediment núm. 1 de la demanda en judici, puix diu que aquesta part va demanar en la 1a petició la condemna pecuniària alternativa contra el Sr. T.M.M., mentre la simple lectura permet veure que es va demanar tal condemna alternativa contra R.A.M.”.

Per acabar, el recurrent sol·licita al Tribunal Constitucional que dicti sentència “anul·lant l’Aute del Tribunal Superior per quant el judici civil ha de prosseguir contra totes les persones i tots els procediments altres que el resolt pel Tribunal de Corts en la sentència de data 9 de juliol del 2001, és a dir: la condemna pecuniària del Sr. T.M.M.”.

Sisè

El 14 d’abril del 2003, el Ministeri Fiscal va presentar el seu informe mitjançant el qual manifesta que examinada la documentació adjunta a la demanda, constata la manca d’interposició prèvia de l’incident de nul·litat d’actuacions previst a l’article 18 bis 3 de la Llei transitòria de procediments judicials contra l’aute del 26 de febrer del 2003 dictat per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia i conformement a la doctrina constant i unívoca del Tribunal Constitucional: “l’incident de nul·litat d’actuacions que desenvolupa l’article 18 bis 3 de referència s’ha d’entendre com una condició prèvia per a la interposició del recurs d’empara davant del Tribunal Constitucional”.

Així doncs, el Ministeri Fiscal sol·licita la inadmissió a tràmit del recurs d’empara 2003-3-RE pel fet de no haver-se complert les exigències processals prèvies a l’admissió a tràmit de la demanda.

Fonament jurídic únic

Una vegada analitzats els continguts de l’escrit de demanda del recurs d’empara, de la documentació diversa aportada i de l’informe del Ministeri Fiscal, hem de convenir, d’acord amb les manifestacions d’aquest darrer, que el recurs presentat no pot ser admès a tràmit per l’absència del requisit processal previ d’interposició de l’incident de nul·litat d’actuacions.

Efectivament, el Ministeri Fiscal, d’acord amb la doctrina ja assentada per aquest Tribunal, indica que no és possible una interpretació aïllada de les disposicions de l’article 18 bis 3 de la Llei transitòria de procediments judicials que ens podria portar a entendre que, si s’ha denunciat la lesió d’un dret fonamental a la jurisdicció en la via ordinària, ja no és necessària la interposició de l’incident de nul·litat per donar lloc al recurs d’empara constitucional. Davant d’això, el Ministeri Fiscal afirma, després d’invocar la nostra jurisprudència reiterada al respecte, que l’article 94 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional exigeix de manera taxativa (i així és), per a la interposició del recurs d’empara, l’esgotament previ de tots els recursos que estableix la legislació, i un d’aquests és l’incident de nul·litat d’actuacions. Per consegüent, conclou que, per manca d’aquest tràmit processal imprescindible, el recurs d’empara actual no ha de ser admès a tràmit.

Per la seva part, el demandant assenyala que s’ha produït davant el Tribunal Superior de Justícia una al·legació específica sobre vulneracions possibles i alternatives del dret fonamental a la jurisdicció, i considera que, d’aquesta manera, la denúncia a la qual es refereix l’article 18 bis 3 s’ha realitzat (cosa que és certa) i que, al seu parer, queda exonerat del procediment previ esmentat.

No obstant això, d’acord amb el que hem exposat, aquesta exoneració no existeix: amb tota claredat l’article 94.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional estableix que “Una vegada no es pugui

interposar **cap més recurs ni existeixi cap mitjà més en defensa del dret constitucional vulnerat, (...)**” és quan es pot presentar el recurs d’empara. I en aquest cas, el recurs existia en forma d’incident de nul·litat d’actuacions i no ha estat utilitzat. A més, al marge d’interpretacions subjectives sobre el precepte esmentat de la Llei transitòria, en aquest cas tampoc es reuneixen els requisits establerts per aquesta norma si és interpretada tant en el seu contingut com en la seva simple formulació semàntica.

Aquesta norma disposa que “En el supòsit de sentències o de resolucions fermes en el procediment de les quals s’hagi produït una vulneració del dret fonamental a la jurisdicció, la persona afectada per la vulneració **pot demanar al jutge o al tribunal que la va dictar, la seva anul·lació**, sempre que no hagi pogut denunciar aquesta vulneració anteriorment”. I, com és evident, en el supòsit actual, aquesta petició de nul·litat no es va dirigir al jutge o al tribunal que va cometre la vulneració, sinó a un òrgan diferent, amb la qual cosa aquest precepte i el seu incís (“sempre que no hagi pogut denunciar aquesta vulneració anteriorment”) no és aplicable. La denúncia de vulneració s’efectua, a més, dins el mateix recurs que dóna lloc a la seva desestimació in totum (sense fer referència expressa en la resolució a la pretesa vulneració del dret fonamental a la jurisdicció) i no en tràmit d’instància. És en aquest tràmit on, si hagués estat possible, s’hauria hagut de fer l’al·legació perquè l’incís esmentat pogués tenir algun tipus de virtualitat. Aquests supòsits són, entre altres, els supòsits pels quals es concep expressament l’incident de nul·litat d’actuacions i en els quals es fa imprescindible la seva utilització si es desitja interposar un recurs excepcional d’empara.

Considerant aquests elements, només es pot acordar la inadmissió a tràmit. Podrien existir altres arguments de fons (com la manca de contingut constitucional) i processals (com la funció processal de l’incident de nul·litat d’actuacions per fixar els termes en què ha de desenvolupar-se el recurs d’empara), però com que els que hem exposat anteriorment són tan evidents, és innecessari afegir més consideracions.

Per tot el que s’ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d’Andorra,

DECIDEIX:

Primer

No admetre a tràmit el recurs d’empara 2003-3-RE, interposat per la representació processal del Sr. Albert Charles Jean Paul Warnant contra l’aute del 26 de febrer del 2003, dictat per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia.

Segon

Notificar aquest aute a la representació processal del Sr. Albert Charles Jean Paul Warnant, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

Tercer

Publicar aquest aute, d’acord amb el que disposa l’article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d’Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, pel Tribunal Constitucional, el 9 de maig del 2003.

Miguel Herrero de Miñón

Philippe Ardant

President

Vicepresident

Miguel Ángel Aparicio Pérez Pere Vilanova Trias

Magistrat

Magistrat